16. 10. 2019 19.00 BESEDNÍ DŮM

Davies + Eötvös = 150

Mezinárodní hudební festival Brno
Brno International Music Festival

50. MORAVSKÝ PODZIM
50th MORAVIAN AUTUMN

29/9 – 16/10/2019

Davies + Eötvös = 150
závěrečný koncert
final concert

16. 10. 2019 / Besední dům / 19:00

**Pod záštitou Miklóse Borose,
velvyslance Maďarska v České republice.**

Under the auspices of Miklós Boros,
Ambassador of the Republic of Hungary to the Czech Republic.

Partnerem koncertu je Maďarský institut v Praze.
The Hungarian Institute in Prague is our partner for tonight's concert.

Balassiho institut
Maďarský institut
v Praze

www.moravsky-podzim.cz

NE **29. 9. 2019, Bobycentrum**, 19:00

EINSTEIN NA PLÁŽI
zahajovací koncert

GLASS Einstein on the Beach
vypravěčka **Suzanne Vega,**
Collegium Vocale Gent a **Ictus Ensemble**
dirigenti **Georges-Elie Octors,**
Tom De Cock

ÚT **1. 10. 2019, konvent Milosrdných bratří,** 19:00

IL FESTINO A FRANCOUZSKÁ DVORSKÁ HUDBA

Douce félicité / Sladká blaženost
LAMBERT, MARAIS, LE CAMUS,
L. COUPERIN, MOLLIER, VISÉE
Dagmar Šašková mezzosoprán a **Il Festino**

ST **2. 10. 2019, Divadlo Husa na provázku,** 19:00

GIDE / MARTINŮ: OIDIPUS

Oidipus, divadelní hra André Gida se scénickou hudbou Bohuslava Martinů
režie **Mark Ther**, členové **Filharmonie Brno**
dirigent **Tomáš Krejčí**

ČT **3. 10. 2019, Besední dům**, 19:00

PÍSNĚ BOHUSLAVA MARTINŮ V BESEDNÍM DOMĚ

Jana Hrochová mezzosoprán
Giorgio Koukl klavír

PÁ **4. 10. 2019, Českobratrský evangelický chrám J. A. Komenského**, 19:00

MARTINŮ VOICES

J. NOVÁK Testamentum,
Missa philadelphiae, Jubilatio matutina
LISZT / JANÁČEK Mše B dur
MARTINŮ Vigilie, Čtyři písně o Marii
Martinů Voices, sbormistr **Lukáš Vasilek**
Linda Sítková varhany

SO **5. 10. 2019, brněnské vily:**
Stiassni (11:00), **Löw-Beer** (15:00),
Tugendhat (17:00)

PÍSNĚ BOHUSLAVA MARTINŮ V BRNĚNSKÝCH VILÁCH

vila Stiassni:
Roman Hoza baryton, **Ahmad Hedar** klavír
vila Löw-Beer:
Tomáš Kořínek tenor, **David Švec** klavír
vila Tugendhat:
Lada Bočková soprán, **Marta Vašková** klavír

NE **6. 10. 2019, Divadlo na Orlí**, 19:00

VEČEŘE & PARÁDA

ADÁMEK Le Dîner
E. F. BURIAN Na pohlednice
RYCHLÍK Africký cyklus
SATIE Paráda
BCO – Brno Contemporary Orchestra
dirigent **Pavel Šnajdr**

PO **7. 10. 2019, Univerzitní kino Scala,** 14:00

UMĚNOVĚDNÝ BIOGRAF – MIECZYSŁAW WEINBERG

Beseda o skladateli a projekce jeho opery *Pasažérka*, moderuje **Jan Špaček**

PO **7. 10. 2019, Besední dům**, 19:00

WEINBERG 100 (I)

WEINBERG Sonáty pro housle a klavír č. 1–4
Milan Paľa housle
Ladislav Fančovič klavír

ÚT **8. 10. 2019, kostel Nanebevzetí Panny Marie**, 19:00

COUPERIN A TIBURTINA ENSEMBLE

COUPERIN Messe propre pour les couvents
Tiburtina Ensemble
um. vedoucí **Barbora Kabátková**
Eva Bublová varhany

ST **9. 10. 2019, Univerzitní kino Scala**, 18:00

THE SOUND IS INNOCENT

Hravá a poetická cesta do snového světa nahrávacích studií, elektronické hudby a experimentálního zvuku v hudebním dokumentu režisérky **Johany Ožvold**

ČT **10. 10. 2019, Besední dům**, 19:00

ANDERSZEWSKI A BASILEJSKÝ KOMORNÍ ORCHESTR

POULENC Sinfonietta
MOZART Klavírní koncert č. 12
HOLLIGER Meta arca
SCHUMANN Klavírní koncert a moll
Piotr Anderszewski klavír
Baptiste Lopez housle
Basilejský komorní orchestr

SO **12. 10. 2019, Besední dům**, 19:00

VERSAILLES

Hudba z komnat versailleského zámku
LULLY, COUPERIN, ROYER, D'ANGLEBERT,
RAMEAU, BALBASTRE, DUPHLY
Alexandre Tharaud klavír

NE **13. 10. 2019, Besední dům**, 19:00

WEINBERG 100 (II)

WEINBERG Sonáta pro sólové housle č. 3,
Sonáta pro klavír č. 6,
Sonáty pro housle a klavír č. 5 a 6
Milan Paľa housle
Ladislav Fančovič klavír

PO **14. 10. 2019, Univerzitní kino Scala,** 14:00

UMĚNOVĚDNÝ BIOGRAF – PETER EÖTVÖS

Beseda se skladatelem a projekce dokumentárního filmu *Eötvös Péter 75*
uvádí **Jan Špaček**

PO **14. 10. 2019, Mahenovo divadlo**, 19:00

TANEC SLUNCE

LULLY Měšťák šlechticem
MOZART Symfonie č. 40 g moll
Geneva Camerata
dirigent **David Greilsammer**
choreografie a tanec
Juan Kruz Díaz de Garaio Esnaola

ST **16. 10. 2019, Besední dům**, 19:00

DAVIES + EÖTVÖS = 150
závěrečný koncert

MOZART Únos ze serailu, předehra
EÖTVÖS Dialog s Mozartem
BARTÓK Taneční suita
EÖTVÖS Seven
BARTÓK Divertimento
Akiko Suwanai housle
Filharmonie Brno
dirigenti **Dennis Russell Davies** a **Peter Eötvös**

DOPROVODNÝ PROGRAM:

8. 10. 2019, Knihovna Jiřího Mahena, 17:00 a 18:00

MORAVSKÝ PODZIM DĚTEM (I)

Foglar + Rychlé šípy = 100
Hudební dílny na výstavě
Pocta Rychlým šípům

6. 10. 2019, Kabinet múz, 14:00 a 16:00

MORAVSKÝ PODZIM DĚTEM (II)

Tajemství letadla Bílý pták
Hudebně-výtvarná dílna pro děti, volně inspirovaná skladbou Bohuslava Martinů *Podivuhodný let*

4.– 6. 11. 2019, Ústav hudební vědy FF MU

54. MEZINÁRODNÍ HUDEBNĚVĚDNÉ KOLOKVIUM

Městská hudební kultura ve střední Evropě 1450–1670

WOLFGANG AMADEUS MOZART
Únos ze serailu, předehra k opeře KV 384
The Abduction from the Seraglio, overture K 384

PETER EÖTVÖS
Dialog s Mozartem – Da capo pro orchestr
Dialogue with Mozart – Da Capo for Orchestra
Marie Petříková houslová sóla / violin solos

BÉLA BARTÓK
Taneční suita Sz. 77
Dance Suite, Sz. 77

1. Moderato
2. Allegro molto
3. Allegro vivace
4. Molto tranquillo
5. Comodo
6. Finale: Allegro

PETER EÖTVÖS
Seven (Na paměť astronautů z raketoplánu Columbia)
pro housle a orchestr
Seven (Memorial for the Columbia Astronauts)
for violin and orchestra

1. Part I: Cadenza I
2. Cadenza II
3. Cadenza III
4. Cadenza IV
5. Part II

BÉLA BARTÓK
Divertimento pro smyčcový orchestr Sz. 113
Divertimento for String Orchestra, Sz. 113

1. Allegro non troppo
2. Molto adagio
3. Allegro assai

Akiko Suwanai housle / violin
Filharmonie Brno
Dennis Russell Davies dirigent / conductor (Eötvös)
Peter Eötvös dirigent / conductor (Mozart, Bartók)

Skladatel a dirigent Peter Eötvös (nar. 2. ledna 1944) a stávající šéfdirigent brněnských filharmoniků Dennis Russell Davies (nar. 16. dubna 1944), dvě výrazné osobnosti současné světové hudby, oslavili v roce 2019 stejné jubileum – 75 let. Závěrečný koncert Moravského podzimu při této příležitosti nabízí jejich společné vystoupení s Filharmonií Brno, na němž Peter Eötvös diriguje díla autorů, kteří jej ovlivnili (Mozart, Bartók), zatímco Dennis Russell Davies řídí skladby Eötvösovy. Besední dům se tak stává dějištěm unikátního, neopakovatelného setkání a místem pomyslných oslav dvou významných životních jubileí.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) měl za sebou již několik pokusů ve všech třech základních formách dobového hudebního divadla (opera seria, opera buffa a německý singspiel), když se pustil do kompozice singspielu ***Únos ze serailu*** (Die Entführung aus dem Serail) na libreto Johanna Gottlieba Stephanie mladšího, časově a dějově zasazené do Turecka 16. století (text vznikl podle divadelní hry Christopha Friedricha Bretznera). Nestalo se tak mimochodem poprvé, co se v Mozartově tvorbě objevily – v klasicismu oblíbené – turecké motivy: vzpomeňme jeho nedokončenou operu *Zaide* nebo slavný *Turecký pochod* z *Klavírní sonáty č. 11 A dur*. Šlo přitom o téma svým způsobem aktuální – nebylo to dlouho, co ve střední Evropě dozněly turecké války a turecké državy začínaly pořád ještě kousek od Vídně, takže Turci představovali pro Vídeňany stále reálnou hrozbu.

Příběh o unesené dívce Konstanci, kterou v tureckém harému vypátrá a vysvobodí její snoubenec Belmonte, se nedočkal valného literárního zpracování; libreto působí poměrně naivně, avšak Mozart je dokázal pozvednout hudebně s genialitou sobě vlastní. Naznačuje to už předehra italského typu v kontrastně vystavěné třídílné formě. Orientální ráz je vytvářen stylizovanou imitací turecké hudby s užitím trianglu, činelů a velkého bubnu napodobujících zvuk tureckých tradičních bicích nástrojů.

První provedení *Únosu*, k němuž došlo 16. července 1782 ve vídeňském Burgtheatru, mělo u publika značný úspěch a potěšilo i císaře Josefa II., neboť souznělo s jeho přáním, aby Burgtheater sloužil jako německé národní divadlo (v čemž ho němečtí píšící autoři vyslyšeli málokdy). Ve stejném roce byla opera provedena i v Praze a v následujících letech nastoupila triumfální cestu Evropou.

Ke zformování tvůrčí individuality **Bély Bartóka** (1881–1945) přispěly dva stěžejní okruhy skladatelova zájmu. Prvním bylo důkladné poznávání hudby současníků, z nichž si zpočátku nejvíce vážil Richarda Strausse, pod jehož vlivem, oslněn partiturou *Zarathustry*, napsal symfonickou báseň *Kossúth*; když se ale roku 1905 ucházel v Paříži o Rubinsteinovu cenu a při té příležitosti se blíže seznámil s impresionismem, podlehl kouzlu hudby Clauda Debussyho, kterého pak označil za největšího skladatele své doby. V Debussyho tvorbě pro sebe objevil svět modality, pentatoniky a celotónových stupnic, stejně tak mu imponovalo svobodné cítění formy.

Ještě větší tvůrčí impuls Bartók získal intenzivním studiem folkloru, které díky vynálezu nahrávacích přístrojů (v jeho případě fonografu) mohl – podobně jako už před ním třeba Leoš Janáček – opřít o vědecké základy. Za sběrem lidových písní cestoval nejen po Maďarsku, kde se zaměřil na selské písně, ale i po celém Balkáně, putoval za ním do Turecka a dokonce až do Alžírska; jeho unikátní sbírka čítá více než 16 tisíc písní! Ve své hudbě se však Bartók brzy oprostil od romantických stylizací lidových písní a svůj osobitý národní styl založil na snaze co nejhlouběji proniknout k původnímu folkloru a na (kriticky selektivním) využití moderních prostředků, tj. na syntéze skutečných lidových kořenů a současného hudebního cítění.

Taneční suita, Bartókova první zralá orchestrální skladba, která zaznamenala mezinárodní ohlas, je skvělou ukázkou této syntézy. Vznikla v roce 1923 na objednávku maďarské vlády k oslavám 50. výročí spojení Budína a Pešti (Bartókovi kolegové Zoltán Kodály a Ernö Dohnányi napsali pro stejnou příležitost *Psalmus hungaricus* resp. *Slavnostní ouverturu*). Šest živelných tanečních vět stmeluje krátký, maďarsky „zabarvený" ritornel (v různých modifikacích se opakující hudební úsek) exponovaný na konci jednotlivých vět; tímto stavebným prvkem převzatým z baroka dosáhl Bartók jednolitého hudebního toku symfonické závažnosti. V první větě (*Moderato*) a čtvrté (*Molto tranquillo*) lze zaznamenat výrazné arabské názvuky s jejich charakteristickou orientální melismatikou; bojovně divoké větě druhé (*Allegro molto*) a bujaré třetí (*Allegro vivace*) dominují idiomy maďarské hudby; meditativní větou pátou (*Comodo*) proniká duch hudby rumunské. Finále (*Allegro*) sumarizuje předchozí průběh skladby (s využitím motivických reminiscencí prvních tří vět) a energicky vrcholí stupňovanou gradací. V *Taneční suitě* si můžeme povšimnout i typicky bartókovského zacházení s instrumentariem, které se projevuje například ve střídmém nakládání s *tutti* nebo v pojetí klavíru coby bicího nástroje.

Divertimento pro smyčcový orchestr pochází z pozdější doby; Bartók je zkomponoval v předvečer vypuknutí druhé světové války. Dusné ovzduší související se sílící agresí fašismu, jehož nebezpečí si Bartók uvědomoval od samého počátku a jeho vzestup prožíval s velkými obavami, se do *Divertimenta* prakticky nepromítlo; křehká, „mozartovsky" laděná skladba (ovšemže s maďarským lidovým koloritem) se stala spíš únikem od reality, útěkem před okolními hrozbami a úzkostnými vnitřními stavy. Pouze střední věta (*Molto adagio*), blízká svým vyzněním nářkům označovaným v maďarské lidové hudbě jako *siratós*, vrhá do projasněné atmosféry krajních částí (*Allegro non troppo*, *Allegro assai*) temný, místy až tragický tón.

Zdánlivá bezstarostnost *Divertimenta* mohla vyplynout ze situace, v níž se skladba rodila: Bartók totiž přijal nabídku dirigenta Paula Sachera, pro jehož Basilejský komorní orchestr v roce 1936 složil svou slavnou *Hudbu pro smyčcové nástroje, bicí a celestu*, aby strávil léto roku 1939 v poklidném horském prostředí švýcarského letoviska Saanen nedaleko Bernu. Právě tam během pouhých patnácti srpnových dní *Divertimento* vzniklo. Sacher je se svým orchestrem premiéroval v Basileji o rok později, ovšem bez účasti autora, který byl toho času již na cestě do amerického exilu, kde po šesti letech strádání zemřel.

Podobně jako byl Bartók ve své době uznáván coby skladatel, klavírista, pedagog a folklorista, je i **Peter Eötvös** (1944), považovaný za jednu z nejvlivnějších hudebních osobností dneška, vícestranným hudebníkem, který na nejvyšší profesionální úrovni vykonává trojroli skladatele, dirigenta a pedagoga. Na Bartóka v jistém směru navazuje i svou tvorbou, ovšem z pozice autora se zkušeností s hudebními výdobytky druhé poloviny 20. století. Třebaže Eötvösova hudba působí mnohem více pluralistickým a kosmopolitním dojmem, i v ní se zrcadlí otisky maďarského folkloru. Příkladem může být komorní skladba *da capo (s fragmenty z Mozartových fragmentů)* z přelomu let 2013–2014, ve které Eötvös sice vzdal hold vídeňskému klasikovi, avšak sólový part v ní svěřil cimbálu,

nástroji neodmyslitelně spojenému s maďarskou lidovou hudbou (cimbálový part byl inspirován hrou legendárního jazzového hráče na cimbál Miklóse Lukácse; může však být dle instrukcí skladatele hrán i na marimbu).

Dialog s Mozartem – Da capo pro orchestr (2016), jak již název napovídá, je orchestrální transkripcí skladby *da capo*. Vznikl na objednávku Mozarteumorchestru Salzburg k 175. výročí založení tohoto tělesa. Výchozí motivický materiál – fragmenty či melodické nápady z Mozartových zápisníků – k posluchači doléhá jako ozvěna dávno uplynulé epochy. Eötvös jej nechává zaznít tak, aby byl rozpoznán, ale bezprostředně poté jej rozvíjí, různými cestami transformuje; Mozartovy impulsy domýšlí po svém, soudobě, avšak v rovině tvůrčího dialogu, nikoli dekonstrukce.

Houslový koncert ***Seven*** byl napsán v roce 2006 (o rok později prošel revizí) na objednávku Luzernského festivalu, který byl také dějištěm premiéry (6. září 2007) v podání Akiko Suwanai a Orchestru Luzernské festivalové akademie pod taktovkou Pierra Bouleze. Skladba je věnována památce sedmi astronautů raketoplánu Columbia, kteří zahynuli při návratu na Zemi. Autor k tomu poznamenal: *Havárie raketoplánu Columbia, ke které došlo 1. února 2003, byla dramatickou událostí, která mne hluboce zasáhla. Obzvlášť pak televizní záběr na prázdnou helmu jednoho z astronautů, která dopadla neporušena na zem mezi nesčetné kusy trosek, se pro mě stal tragickým symbolem neštěstí, při kterém sedm lidí přišlo o život krátce před návratem raketoplánu na Zemi.*

Dlouho předtím jsem pomýšlel na napsání houslového koncertu. V souvislosti s tragickými událostmi spjatými s 28. misí raketoplánu jsem tuto myšlenku oživil: houslový koncert jako hudební dialog mezi sólistou a orchestrem se mi zdál být vhodnou volbou k uctění památky mrtvých astronautů hudební formou.

Každému ze všech sedmi astronautů je věnována osobní kadence. Ve skladbě jsou také znázorněny jejich osobnosti, a to například prostřednictvím názvuků hudební kultury Kalpany Chawlaové, americké astronautky indického původu, nebo Ilana Ramona, prvního Izraelce ve vesmíru.

Hudební a rytmickou strukturu díla určuje číslo 7, které zároveň udává základní princip skladby: 49 hudebníků je rozděleno do 7 skupin; až na sólové housle, které jsou na pódiu, je dalších 6 houslí rozmístěno po sále. Jsou jako sedm satelitů nebo duší zpějících a vznášejících se ve vesmíru.

Houslový koncert Seven *je velmi osobním monologem a hudebním vyjádřením mého soucitu se sedmi astronauty, kteří přišli o život při zkoumání vesmíru a tím při uskutečňování jednoho ze snů lidstva.*

Vítězslav Mikeš

Akiko Suwanai studovala na Hudební škole při tokijské univerzitě Toho Gakuen, na Kolumbijské univerzitě, na newyorské Juilliardově hudební škole a Vysoké škole umění v Berlíně. Její mezinárodní kariéra se začala rychle rozvíjet poté, co se tato japonská houslistka stala v roce 1990 vůbec nejmladší vítězkou v historii Mezinárodní hudební soutěže P. I. Čajkovského. Je také držitelkou druhých cen ze soutěží Paganiniho a královny Alžběty.

Akiko Suwanai © Takaki_Kumada

V uplynulé sezoně debutovala se Staatskapelle Dresden, s níž pod taktovkou Petera Eötvöse provedla jeho houslový koncert *Seven*. Absolvovala turné po Japonsku s berlínskými rozhlasovými symfoniky a Vladimirem Jurovským, účinkovala s Helsinskou filharmonií pod vedením Susanny Mälki. Dále vystoupila se Symfonickým orchestrem Yomiuri Nippon (Sylvain Cambreling), Orchestre National du Capitole de Toulouse (Klaus Mäkelä), Japan Philharmonic Orchestra (Pietari Inkinen), představila se na nově založeném festivalu Eufonia ve Varšavě s Národním symfonickým orchestrem Polského rozhlasu (Lawrence Foster) a na Bratislavských hudebních slavnostech se Slovenskou filharmonií (Eivind Gullberg Jensen). V listopadu 2018 byla členkou poroty prestižní soutěže Long-Thibaud-Crespin v Paříži.

V předchozích letech spolupracovala s tělesy jako Bamberští symfonikové, Detroit Symphony Orchestra, Orchestre de Paris (Paavo Järvi), Orchestr Mariinského divadla (Valerij Gergijev), filharmonie Hongkongská (Lawrence Foster) a Izraelská (Gianandrea Noseda), Philadelphia Orchestra (Pablo Heras-Casado), Philharmonia Orchestra, BBC Philharmonic, London Symphony Orchestra, City of Birmingham Symphony Orchestra, Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia nebo Česká filharmonie a s dirigenty jako Vladimir Ashkenazy, Sir Andrew Davis, Cristian Măcelaru, Yannick Nézet-Séguin, Sakari Oramo, Seiji Ozawa, David Robertson, Jurij Těmirkanov či Mark Wigglesworth.

Filharmonie Brno

Vedle klíčových i méně známých děl houslového repertoáru se Akiko Suwanai věnuje provozování nových skladeb (mj. světová premiéra houslového koncertu *Seven* Petera Eötvöse, japonské premiéry koncertů Jamese MacMillana, Esy-Pekky Salonena, Karola Beffy, premiéry komorních děl *In a Dream* Erica Tanguye či *Pitter-Patter* Dai Fujikury). Je uměleckou ředitelkou festivalu NIPPON, který roku 2012 založila. Její početné nahrávky pro společnosti Universal Music a Decca Classics se dočkaly příznivých kritických ohlasů. Akiko Suwanai hraje na housle Stradivarius „Dolphin" z roku 1714, v současné době jedny nejznámějších, které dříve vlastnil Jascha Heifetz a které jí zapůjčila Nippon Music Foundation.

Kořeny **Filharmonie Brno** sahají do 70. let 19. století, kdy v Brně mladý Leoš Janáček usiloval o vznik českého symfonického orchestru. Dílo slavného skladatele 20. století je ostatně nejvýznamnější programovou položkou tělesa, které je považováno dodnes za jeho autentického interpreta.

Dnešní Filharmonie Brno vznikla v roce 1956 sloučením rozhlasového a krajského orchestru a od té doby patří svou velikostí i významem k české orchestrální špičce. Na svých turné provedla na tisíc koncertů v Evropě, ve Spojených státech, v Latinské Americe, na Dálném i na Blízkém východě. Je pravidelným hostem světových i českých festivalů, kde často spojuje umělecké síly s Českým filharmonickým sborem Brno. Pravidelně natáčí pro Český rozhlas a Českou televizi a pro řadu nahrávacích firem (Supraphon, Sony Music, IMG Records, BMG, Channel 4). Dynamicky také rozvíjí zakázkové nahrávání pro globální klientelu v rámci Czech Orchestra Recordings. Dějinami orchestru prošla řada českých a světových dirigentských osobností jako Břetislav Bakala, František Jílek, Petr Altrichter, Jiří Bělohlávek, Jakub Hrůša, Tomáš Netopil, Charles Munch, Kurt Masur, Sir Charles Mackerras nebo Yehudi Menuhin. Od sezony 2018/2019 je šéfdirigentem a uměleckým ředitelem Filharmonie Brno Dennis Russell Davies.

Filharmonie v současné době nabízí kolem stovky koncertů ročně. Od roku 2000 také pořádá letní open air festival na brněnském hradě Špilberk, v roce 2012 se stala pořadatelkou renomovaných tradičních festivalů Moravský podzim, Velikonoční festival duchovní hudby a Expozice nové hudby. Zaštiťuje mezinárodně proslulý dětský sbor Kantiléna, od roku 2010 se podílí na festivalu mladých hudebníků Mozartovy děti, v roce 2014 zakládá svou Orchestrální akademii.

Filharmonie Brno je dnes nejen silným hráčem na poli symfonické hudby doma i v zahraničí, ale i předním organizátorem hudební sezony druhého největšího českého města, aktivním festivalovým pořadatelem a kreativním lídrem orchestrální dramaturgie. Působí v krásném Besedním domě, brněnském „Musikvereinu" z dílny Theophila Hansena z roku 1873, a těší se na nový moderní koncertní sál, který navrhuje tým v čele s akustikem Yasuhisu Toyotou.
Více na www.filharmonie-brno.cz.

Maďarský skladatel, dirigent a pedagog **Peter Eötvös** (1944 v Transylvánii) vystudoval skladbu na Hudební akademii Ference Liszta v Budapešti a dirigování na Vysoké škole hudební v Kolíně nad Rýnem. V letech 1968–1976 pravidelně vystupoval se souborem Karlheinze Stockhausena a 1971–1979 působil ve studiu pro elektronickou hudbu při Západoněmeckém rozhlasu v Kolíně nad Rýnem. Na pozvání Pierra Bouleze řídil v roce 1978 inaugurační koncert u příležitosti otevření sálu pařížského IRCAMu (Ústavu pro výzkum a koordinaci akustiky a hudby) a stal se hudebním ředitelem Ensemble Intercontemporain (do roku 1991).

Od svého debutu v roce 1980 na festivalu Proms se Peter Eötvös pravidelně vrací do Londýna. V letech 1985–1988 byl hlavním hostujícím dirigentem Symfonického orchestru BBC, 1992–1995 prvním hostujícím dirigentem Budapešťského festivalového orchestru, 1998–2001 prvním hostujícím dirigentem Národní filharmonie Budapešť, 1994–2005 šéfdirigentem Rozhlasového komorního orchestru Hilversum, 2003–2005 prvním hostujícím dirigentem Symfonického orchestru Stuttgartského rozhlasu, 2003–2007 hlavním hostujícím dirigentem pro moderní a současný repertoár v Göteborském symfonickém orchestru, 2009 až 2012 byl prvním hostujícím dirigentem Rozhlasového symfonického orchestru ve Vídni. K dalším tělesům, s nimiž spolupracoval, patří nejdůležitější rozhlasové orchestry v Evropě, Královský orchestr Concertgebouw, filharmonikové Berlínští, Mnichovští a Vídeňští, London Philharmonia, Clevelandský orchestr či NHK Orchestra Tokyo. Eötvös působil také v operních domech, jako jsou například La Scala v Miláně, Královská opera Covent Garden, La Monnaie v Bruselu, Théâtre du Châtelet v Paříži, účinkoval na Operním festivalu v Glyndebourne a spolupracoval s režiséry jako Luca Ronconi, Robert Altman, Klaus-Michael Grüber, Robert Wilson, Nikolaus Lehnhof či Ushio Amagatsu.

V letech 1992–1998 byl Peter Eötvös profesorem na Vysoké škole hudební v Karlsruhe (později, v letech 2002–2007, tam vyučoval znovu) a 1998–2001 na Vysoké

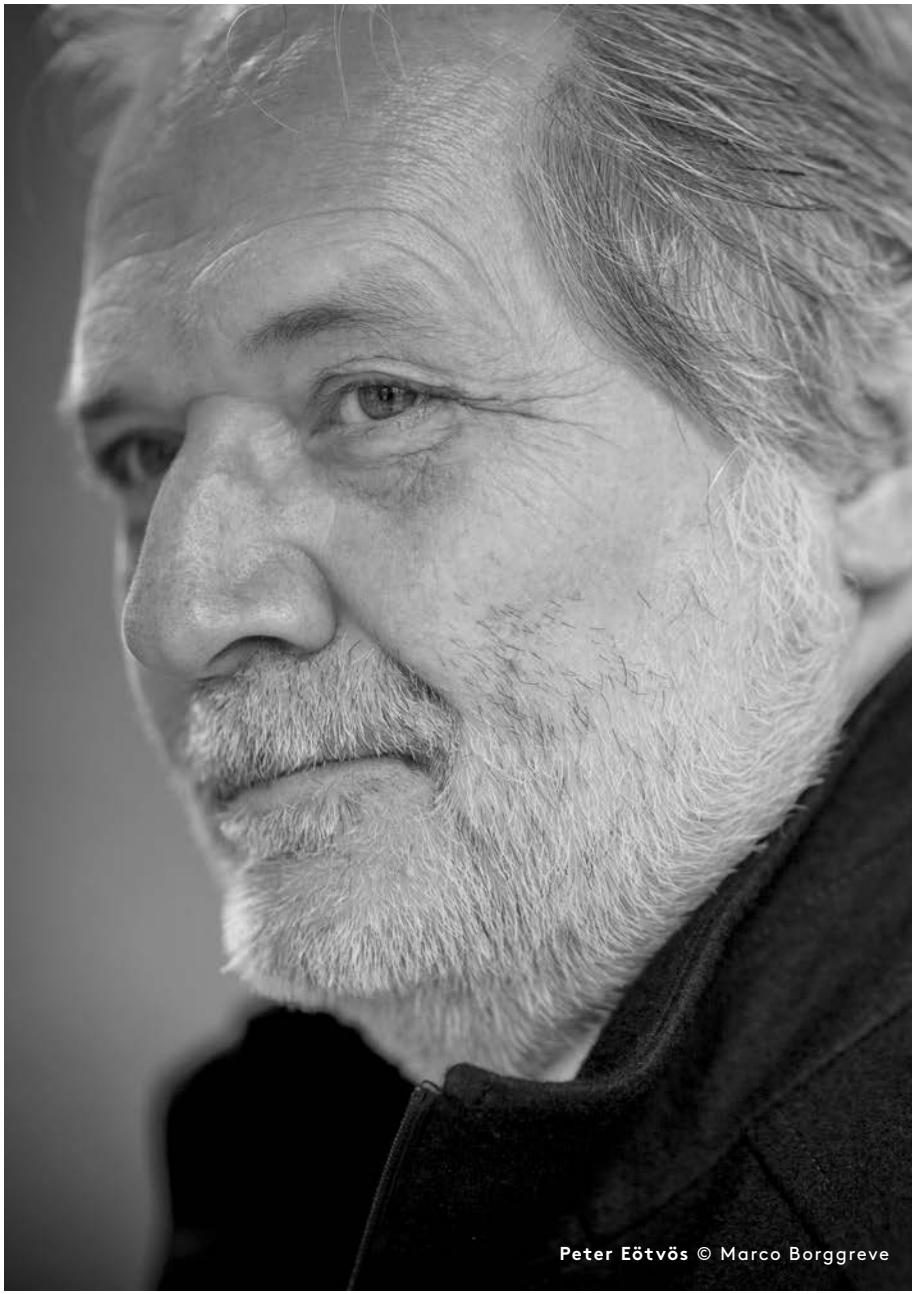

Peter Eötvös © Marco Borggreve

škole hudební v Kolíně nad Rýnem. V roce 1991 založil Eötvösův mezinárodní institut a nadaci a v roce 2004 Eötvösovu nadaci pro soudobou hudbu v Budapešti, určenou mladým dirigentům a skladatelům. Pravidelně pořádá mistrovské kurzy a semináře po celém světě, například v Paříži, Luzernu, Basileji, Lucemburku, Szombathely nebo Madridu. Je členem Akademie umění v Berlíně, Szechényiho akademie umění v Budapešti, Saské akademie umění v Drážďanech, Královské švédské akademie hudby ve Stockholmu a Královské vlámské akademie Belgie; je čestným akademikem v Národní akademii svaté Cecilie v Římě.

Mnohé jeho koncertní skladby (např. *Atlantis, zeroPoints, Stíny, Levitace, CAP-KO, Seven, DoReMi*) a opery (*Tři sestry, Le Balcon, Andělé v Americe, Láska a jiní démoni*) jsou pravidelně uváděny po celém světě. Jeho díla publikovala vydavatelství jako Editio Musica (Budapešť), Ricordi (Mnichov), Salabert (Paříž) či Schott Music (Mohuč), nahrávky s jeho hudbou vydaly společnosti BIS, BMC, DGG, ECM, KAIROS, col legno či Naïve.
Více na www.eotvospeter.com.

Dennis Russell Davies se narodil roku 1944 v Toledu ve státě Ohio a hru na klavír a dirigování vystudoval na newyorské Juilliard School. Poté se stal hudebním ředitelem komorního orchestru v Saint Paulu v Minnesotě (1972–1980) a šéfdirigentem newyorského American Composers Orchestra (1977–2002). Po přesunu do Evropy působil jako hudební ředitel Stuttgartské státní opery (1980–1987) a šéfdirigent orchestru Beethovenhalle v Bonnu, hudební ředitel Bonnské opery a Mezinárodního Beethovenova festivalu (1987 až 1995). Jako šéfdirigent Stuttgartského komorního orchestru (1995–2006) poté nasnímal na CD komplet 107 Haydnových symfonií. V letech 1997–2002 byl rovněž šéfdirigentem Symfonického orchestru vídeňského rozhlasu, v roce 1997 byl jmenován profesorem dirigování na salcburském Mozarteu a v letech 2002–2017 působil jako šéfdirigent Brucknerova orchestru a ředitel opery v Linci, od roku 2014 jako GMD (generální hudební ředitel); v letech 2009–2016 byl také šéfdirigentem symfonického orchestru v Basileji.

Jako host vystoupil s orchestry v Clevelandu, Filadelfii, Chicagu, San Francisku a Bostonu, také s Newyorskou filharmonií a Symfonickým orchestrem Yomiuri Nippon. V Evropě spolupracoval se špičkovými tělesy v Lipsku, Římě, Miláně, Madridu, Mnichově, Berlíně, Drážďanech, Bamberku, Amsterodamu a v Petrohradu. Jako operní dirigent vystoupil po debutu v Bayreuthu (1978) na Salcburském festivalu, v newyorském Lincoln Center, v Houston Grand Opera, v Hamburské a Bavorské státní opeře, v Chicagské lyrické opeře, newyorské Metropolitní opeře, Národní pařížské opeře, Královském divadle v Madridu a Vídeňské státní opeře.

Počínaje sezonou 2018/2019 je šéfdirigentem a uměleckým ředitelem Filharmonie Brno – a v sezoně hostoval ve Frankfurtské opeře (Peter Eötvös: *Tři sestry*), u Státního orchestru Stuttgart, Hamburských filharmoniků, Symfonického orchestru vídeňského rozhlasu, Symfonického orchestru Yomiuri Nippon a Symfonického orchestru Španělského rozhlasu a televize v Madridu.

Je členem Americké akademie umění a věd. V prosinci 2014 mu byl francouzskou vládou propůjčen titul komandéra Řádu umění a literatury a v roce 2017 obdržel od rakouské vlády Rakouský Čestný kříž za vědu a umění I. stupně.
Více na www.filharmonie-brno.cz, www.rbartists.at
a www.dennisrusselldavies.com.

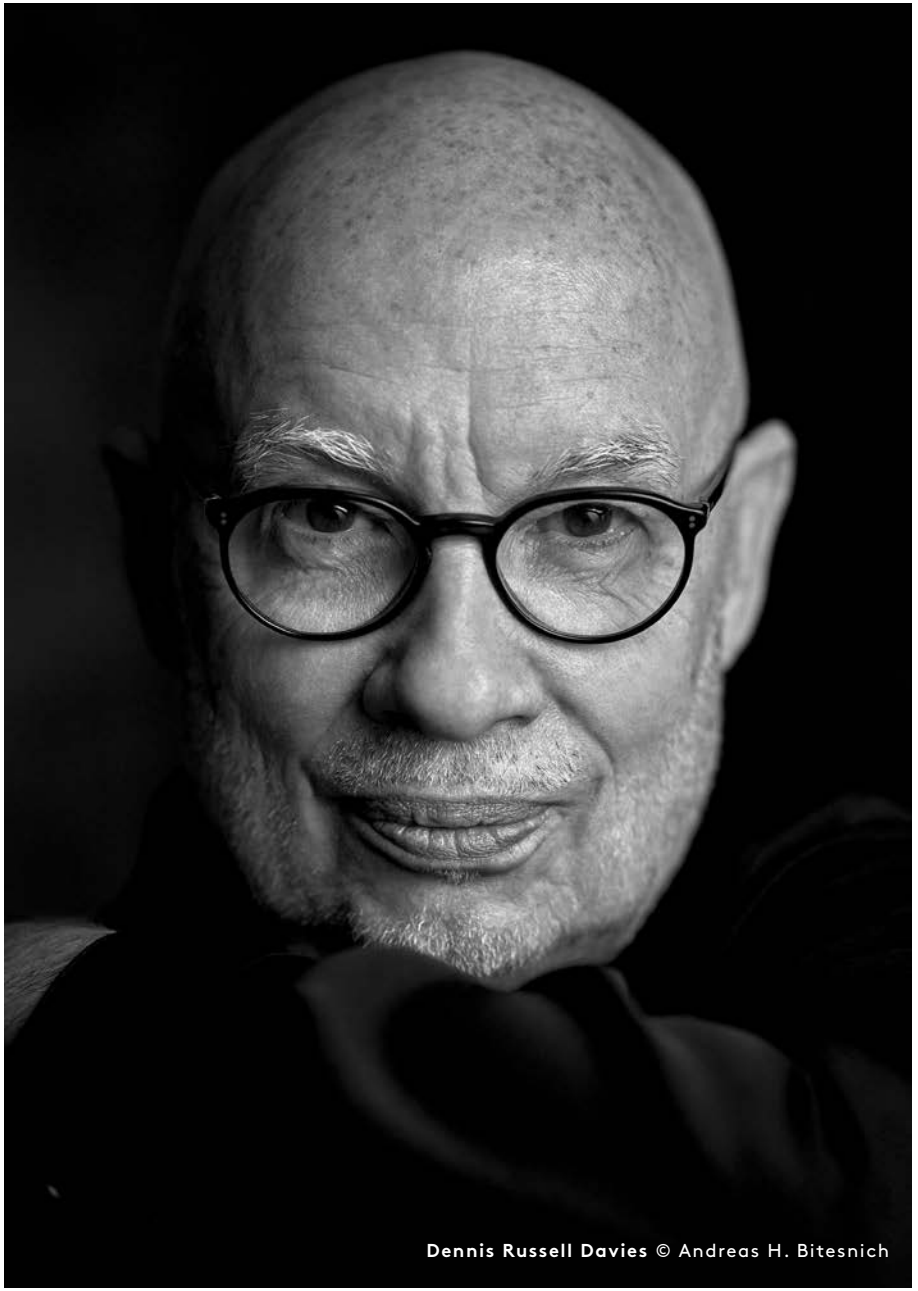

Dennis Russell Davies © Andreas H. Bitesnich

The composer and conductor Peter Eötvös (born 2 January 1944) and the chief conductor of the Filharmonie Brno, Dennis Russell Davies (born 16 April 1944), two distinctive personalities of the contemporary musical world, celebrate their 75th birthdays this year. To mark the occasion, the two musicians will come together with the Filharmonie Brno for the final concert of Moravian Autumn. Peter Eötvös conducts pieces by composers who have influenced his work (Mozart and Bartók), while Dennis Russell Davies leads the performance of Peter Eötvös's compositions. Besední dům will be the venue for this unique birthday party – a celebration that is not to be missed.

When **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756–1791) began writing the singspiel, ***Abduction from the Seraglio***, he had already made several attempts at composing operas before. Set in 16th-century Turkey, the story of the abducted girl, Konstanze, whom her fiancé, Belmonte, tracks down and rescues from a Turkish harem, was not given an outstanding literary treatment, but Mozart was able to elevate the libretto musically, with a genius that was truly his own. The oriental character of the overture is created by a stylised imitation of Turkish music, using the triangle, cymbals and large drum to emulate the sounds of traditional Turkish percussion.

Two main interests informed the creative individuality of **Béla Bartók** (1881–1945): his detailed study of the music of his contemporaries (Claude Debussy proved particularly influential) and intensive research into musical folklore. The ***Dance Suite***, Bartók's first mature orchestral work, which met with international acclaim, was written in 1923 on commission from the Hungarian government for the celebrations of the 50th anniversary of the unification of Buda and Pest.

The composer wrote his ***Divertimento*** for string orchestra on the eve of World War II. The tense atmosphere of the time, however, is not reflected in the work, with the exception of the middle movement. The apparent insouciance of the *Divertimento* most likely stems from the circumstances of its creation, over fifteen days in August 1939 in the quiet mountain resort of Saanen close to Bern, Switzerland, where Bartók had been invited by his friend Paul Sacher, the celebrated conductor of the Basel Chamber Orchestra.

Peter Eötvös (born 1944) a versatile musician who performs to the highest professional standards in the triple role of composer, conductor and educator, is considered among the most influential figures of the musical world today. His ***Dialogue with Mozart – Da Capo for Orchestra*** (2016) is an orchestral transcription of the chamber piece *da capo (with fragments of Mozart's fragments)*, written in 2013–2014, as a commission from Mozarteumorchester Salzburg to mark the occasion of the ensemble's 175th anniversary.

The violin concerto ***Seven*** was written in 2006 for the Lucerne Festival, where it was premiered on 6 September 2007 by Akiko Suwanai and the Lucerne Festival Academy Orchestra under the baton of Pierre Boulez. The work is dedicated to the memory of the seven astronauts on board Space Shuttle *Columbia*, who perished on 1 February 2003 when returning to Earth – hence the crucial importance of the number seven for the composition of the work. *The violin concerto* Seven *is a very personal*

monologue and the musical expression of my sympathy for the seven astronauts who lost their lives while exploring space in fulfilment of a fundamental dream of mankind. (Peter Eötvös)

Vítězslav Mikeš, translated by Štěpán Kaňa

Vydala / Published by: **Filharmonie Brno**
Texty / Texts by: **Vítězslav Mikeš**
Anglický překlad / Translated by: **Štěpán Kaňa**
Za pomoc při korekturách děkujeme Zdeňku Chromému, členovi Dobrovolníků Filharmonie Brno.
We thank Zdeněk Chromý, a Filharmonie Brno volunteer, for his help in proofreading.
Foto / Photos by: **archív Filharmonie Brno (není-li uvedeno jinak)** /
Filharmonie Brno Archive (unless otherwise stated)
Grafický návrh obálky / Cover design by: **Studio David Geč s.r.o.**
Sazba, produkce / Typesetting by: **Petr Tejkal Design**
Náklad 180 ks / Print run: 180 copies
Redakční uzávěrka / Information correct as of: **27. září 2019** / 27 September 2019

Filharmonie Brno, příspěvková organizace / contributory organisation
MHFB Moravský podzim / BIMF Moravian Autumn
Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, Česká republika / Czech Republic
e-mail lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz
www.filharmonie-brno.cz www.moravsky-podzim.cz

✆ **+420 539 092 801**
✆ **+420 539 092 839 manažerka festivalu** / festival manager
✆ **+420 539 092 811 prodej vstupenek** / ticket office

Změna programu vyhrazena! / Programmes are subject to change!

Statutární město Brno finančně podporuje Filharmonii Brno.

Vybrané koncerty jsou pořádány za finanční podpory

Hlavní partner Filharmonie Brno

Mediální partner festivalu

Dopravu zajišťuje

Za spolupráci děkujeme

Děkujeme za podporu

Děkujeme za mediální spolupráci a podporu

Filharmonie
Brno Philharmonic